

2186/79/2008

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
VR OSAKEYHTIÖ

LÄHILIIKENTEEN OSTOSOPIMUS 1.1.2009 - 31.12.2009

1. SOPIJAPUOLET

Liikenne- ja viestintäministeriö (jäljempänä "Tilaaaja")
PL 31
00023 VALTIONEUVOSTO

Tilaaajan edustajat:

osastopäällikkö
ylivohtaja Juhani Tervala
puh. +358 9 160 28482

liikennejärjestelmäyksikön päällikkö,
hallitusneuvos Mikael Nyberg
puh. +358 9 160 28474

VR Osakeyhtiö (jäljempänä "Liikenteenharjoittaja")
PL 488 00101 HELSINKI

Liikenteenharjoittajan edustaja:
toimitusjohtaja Tapio Simos
puh. +358 307 20010

Liikenteestä vastaava henkilö:
Henkilöliikennejohtaja Antti Jaatinen
puh. +358 307 20700

molemmat jäljempänä erikseen "Sopijapuoli" tai yhdessä "Sopijapuolet".

2. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA KOHDE

Tällä sopimuksella Tilaaja ostaa Liikenteenharjoittajalta sopimuskauden aikana harjoitettavan ostoliikenteen jäljempänä mainituin ehdoin ja rajoituksin. Sopimus ja sen liite muodostavat yhdessä sopimuksen.

Sopimus koskee henkilöliikennettä, joka on eritelty rataosittain tämän sopimuksen liitteessä.

3. LIIKENTEENHARJOITTAJAN OIKEUDET, VELVOLLISUUDET JA VASTUUT

3.1 Liikennöintivelvollisuus

Liikenteenharjoittaja on velvollinen hoitamaan tässä ostoliikennesopimuksessa ja sen liitteissä määritellyn liikenteen niissä sovituin ehdoin.

Liikennöinnissä tulee noudattaa liikennöintijaksoittain (ko. jakso voi käsittää joko koko EU-aikataulukauden tai osan siitä) vahvistettuja liikennöinti-aikatauluja. Liikenteenharjoittajalla ei ole oikeutta muuttaa pysyvästi vuoroja, aikatauluja tai välipysähdyksiä ilman Tilaajan kirjallista hyväksyntää.

Liikenteenharjoittaja sitoutuu ilmoittamaan Tilaajalle ja Etelä-Suomen lääninhallitukselle seuraavaa aikataulukautta koskevista alustavista muutossuunnitelmista kirjallisesti ennen sidosryhmien aikataulukokousta viimeistään 30.11. mennessä, jotta varmistetaan liityntäyhteyksien turvaaminen. Tilaajan edustajalla on oikeus osallistua kokoukseen ja tehdä muutosehdotuksia samoin kuin Tilaajan puolesta alustavasti hyväksyä muutoksia. Liikenteenharjoittajan on toimitettava lopullinen muutossuunnitelmansa Tilaajalle vuoden loppuun mennessä.

3.2 Liikenteen suunnittelu, tiedottaminen ja lipunmyynti

Liikenteenharjoittaja huolehtii liikenteen suunnittelemisesta, markkinoinnista ja muusta tiedottamisesta sekä lipunmyynnistä. Liikenteenharjoittajan tulee ilmoittaa yleisölle liikenteestä tehokkaasti, etenkin sen aloittamisesta ja muutamisesta.

3.3 Taloudellinen seuranta

Liikenteenharjoittajan tulee pitää ostoliikenteen kustannuksista ja tuotoista erillistä laskelmaa.

3.4 Liikennöinnissä käytettävä kalusto

Liikenteenharjoittajan on hoidettava liikenne liikennöintijaksoittain määriteltujen kalustokiertojen mukaisesti. Liikenteenharjoittaja ei saa pysyvästi vaihtaa kalustotyyppiä ilman Tilaajan kirjallista hyväksyntää.

Erityisestä syystä liikenteessä voidaan käyttää tilapäisesti myös sovitusta poikkeavaa kalustoa. Tästä tulee kuitenkin viivytyksettä ilmoittaa Tilaajalle jos tällaista kalustoa käytetään pidempään kuin kahtena perättäisenä päivänä. Liikenteenharjoittaja vastaa kaluston vaihtamisesta aiheutuneista lisäantyneistä kustannuksista.

Liikenteenharjoittaja voi käyttää muuta liikenneyritystä alihankkijana silloin, kun junalla liikennöinti on estynyt onnettomuuden, ratatyön tai poikkeuksellisten sääolosuhteiden tai niihin rinnastettavan muun odottamattoman syyn vuoksi. Käytöstä tulee ilmoittaa Tilaajalle viivytyksettä.

3.5 Lippujen hinnat

Liikenteenharjoittaja ei saa alentaa tässä sopimuksessa tarkoitetun ostoliikenteen lippujen hintoja sopimatta siitä kirjallisesti Tilaajan kanssa. Liikenteenharjoittaja voi tehdä Tilaajalle esityksen ostoliikenteen lippujen hintojen alentamisesta. Esitykseen tulee sisältyä selvitys hintojen alentamisen vaikutuksista ostoliikenteen talouteen.

Kirkkonummen ja Keravan lähijunaliikennettä koskevista YTV:n kolmosvyöhykkeen lippujen hinnoista ja lippulajeista on sovittu erikseen 5.12.2006 allekirjoitetuissa YTV-alueen joukkoliikenneyhteistyötä koskevien sopimusten 3 §:ssä ja näiden sopimusten päivitettyissä liitteissä.

3.6 Liikenteenharjoittajan vastuu

Liikenteenharjoittaja vastaa Tilaajalle sopimuksessa ja sen liitteissä asetettujen velvollisuuksiensa täyttämistä ja annettavien tietojen oikeellisuudesta.

Liikenteenharjoittaja vastaa työnantajana ostoliikennettä palvelevan henkilökuntansa toiminnasta.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen korvaamaan Tilaajalle suoran ja välittömän vahingon, joka Tilaajalle mahdollisesti aiheutuu siitä, että sopimuksen tarkoittama liikennöinti jää Liikenteenharjoittajan laiminlyönnistä täyttämättä tai että Liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt ostoliikenteen järjestämiseksi asetetut velvoitteensa tai muutoin rikkonut sopimusta.

Liikenteenharjoittaja vastaa tämän sopimuksen mukaista raideliikennettä harjoittaessaan aiheuttamistaan vahingoista voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

3.7 Liikenteenharjoittajan vastuun rajoittaminen

Liikenteenharjoittaja ei kuitenkaan vastaa niistä vahingoista, jotka aiheutuvat Tilaajalle siitä, ettei liikennettä voida hoitaa sodan, liikekannallepanon, poikkeuksellisten luonnonvoimien tai vaikutuksiltaan niihin verrattavan Liikenteenharjoittajasta riippumattoman ja vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevan ylivoimaisen esteen tai tapahtuman johdosta taikka, jos liikennöinti

estyy Liikenteenharjoittajaa koskevan lakon, työsulun tai muun niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta.

3.8 Sopimuksen vastuuhenkilöt

Sopijapuolten tulee ilmoittaa toisilleen, jos sopimuksen 1 kohdassa mainitut sopijapuolten edustajat tai vastuuhenkilöt vaihtuvat.

3.9 Esteettömyys

Ostettavissa junavuoroissa tavoitteena on, että suunnitelman mukaisissa junavuoroissa on liikuntarajoitteisten matkustamiseen soveltuvaa kalustoa. Jos tällaista kalustoa ei ole saatavilla, on Liikenteenharjoittajan huolehdittava puutteen tiedottamisesta asiakkaille, mikäli se kohtuudella on mahdollista. Liikenteenharjoittaja huolehtii siitä, että sen konduktöörit ovat saaneet riittävän koulutuksen erityisryhmien palvelemiseen.

Jos sopimuskaudella ostoliikenteeseen hankitaan uutta kalustoa, otetaan sen hankinnassa huomioon esteettömyystarpeet.

4. TILAAJAN OIKEUDET, VELVOLLISUUDET JA VASTUUT

4.1 Liikennöintimuutokset

Tilaajalla on oikeus muuttaa liikennetarjontaa, jos liikenne ei Tilaaajan päätöksen mukaan ole kokonaistaloudellisesti järkevää ja tarkoituksenmukaista. Ilmoitus muutoksesta on annettava Liikenteenharjoittajalle vähintään kuusi kuukautta ennen muutoksen aiottua voimaantuloa.

4.2 Tilaaajan vastuu

Tilaaaja vastaa sopimuksenmukaisten velvollisuuksiensa täyttämisestä. Tilaaaja on velvollinen korvaamaan Liikenteenharjoittajalle suorat ja välittömät vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että Tilaaaja on rikkonut sopimusta tai sopimus on jouduttu purkamaan Tilaaajasta johtuvasta syystä.

4.3 Liikennöintikorvaus ja sen maksaminen

Liikennöintikorvaus käsittää toteutuneiden kokonaiskustannusten (sisältää Liikenteenharjoittajan laskennallisen katteen) ja toteutuneiden tuottojen välisen alijäämän enimmäiskorvaukseen asti.

Enimmäiskorvaus 1.1.2009 - 31.12.2009 väliseltä ajalta on yhteensä 10,9 miljoonaa euroa (sis. alv 8 %) sopimuksen liitteessä esitetystä henkilöliikenteestä.

Liikennöintikorvauksen määräytyminen on kuvattu tarkemmin liitteessä 2 "Liikennöintikorvauksen määräytyminen".

Liikenteen arvioidut kokonaiskustannukset (sisältäen Liikenteenharjoittajan laskennallisen katteen) 1.1.2009 - 31.12.2009 ovat 21,2 miljoonaa euroa (sis. alv 8 %). Liikenteen arvioidut tuotot 1.1.2009 - 31.12.2009 ovat 9,2 miljoonaa euroa (sis. alv 8 %). Liikenteen arvioitu alijäämä 1.1.2009 - 31.12.2009 on 12,0 miljoonaa euroa (sis. alv 8 %).

Liikennöintikorvaus kattaa kaikki tässä sopimuksessa mainitut Liikenteenharjoittajan velvollisuudet. Korvausta voidaan muuttaa vain sopimuksessa esitetyissä tapauksissa.

Korvaus maksetaan Liikenteenharjoittajalle kuukausittain laskutuksen perusteella. Vuonna 2009 kuukausikohtainen korvaus lasketaan jakamalla liikennöintikauden 1.1.2009 - 31.12.2009 enimmäiskorvaus 12:lla. Laskussa tulee erotella arvonlisäveron (8 %) osuus.

Korvaus maksetaan erikseen kultakin kuukaudelta jälkikäteen viimeistään seuraavan kuukauden 15 päivään mennessä edellyttäen, että Tilaaja on saanut seurantatiedot kohdan 5.1 mukaisesti. Korvauksesta vähennetään edellisen kuukauden ajamatta jäänyt liikenne sekä edellisen kuukauden mahdolliset täsmällisyysanktiot ja lisätään edellisen kuukauden täsmällisyysbonukset. Koko sopimuskauden viimeinen korvauserä maksetaan, kun sopimusvuoden toteutunut alijäämä on tiedossa.

Korvaus maksetaan Liikenteenharjoittajan alla mainitulle pankkitilille:
NORDEA 233318-4063

Viivästyskorko on korkolain mukainen. Mikäli korvauksen maksu viivästyy Tilaajaa koskevan lakon, työsulun tai niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta, ei viivästyskorkoa makseta eikä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja korvata.

4.4 Asiakastulot

Tilaajan maksaman liikennöintikorvauksen lisäksi Liikenteenharjoittaja saa pitää liikenteestä perimänsä asiakastulot.

4.5 Liikennöintikorvauksen muuttaminen

Tilaajan Liikenteenharjoittajalle maksamaa korvausta voidaan muuttaa silloin, kun kohteen liikennöintiä on muutettu kohdan 4.1 perusteella. Laskettaessa liikennöinnin muutoksen vaikutusta korvaukseen otetaan huomioon sen vaikutus muuhun ostoliikenteeseen ja käytetään laskentaperusteina liitteessä esitettyjä junakilometrimääriä sekä alijäämäarvioita.

4.6 Liikennöintikorvauksen lisääminen, vähentäminen, pidättäminen ja kuittaus

Liikennöitäessä on noudatettava aikatauluja täsmällisesti. Ostoliikenteen täsmällisyyttä mitataan LVM:n ostamassa lähiliikenteessä lähtöasemilta lähtöjen ja määräasemille saapumisten mukaan. Lähiliikenteessä junan katso-

taan kulkeneen aikataulun mukaisesti, mikäli se on myöhässä vähemmän kuin 3 minuuttia.

Täsmällisyysprosentti lasketaan kuukausittain.

- jos täsmällisyys on Tilaajan ostamassa lähiliikenteessä parempi kuin 97,0 %, maksaa Tilaaja Liikenteenharjoittajalle bonusta täsmällisyysprosentin ylityksen mukaisesti.
- jos täsmällisyys on Tilaajan ostamassa lähiliikenteessä huonompi kuin 95,0 %, maksaa Liikenteenharjoittaja Tilaajalle sanktiota täsmällisyysprosentin alituksen mukaisesti.

Bonuksen ja sanktion rahallinen arvo on 3000 €/ylitys- tai alitusprosenttiyksikkö ja bonuksen tai sanktion määrä on enintään 0,5 % liikennöintikorvauksesta kuukaudessa. Täsmällisyysprosentti lasketaan kuukausittain.

Täsmällisyyttä laskettaessa ei huomioida myöhästymisiä, jotka ovat aiheutuneet kohdan 3.7 syistä tai vaikeista keliolosuhteista taikka energiansaannin keskeytyksestä, mikä vaikuttaa joukkoliikenteeseen yleisesti.

Liikenteen harjoittaja raportoi Tilaajalle kuukausittain liikennöityä kuukautta seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä ostoliikenteen täsmällisyyden. Ajamatta jääneen liikenteen korvausvähennyksen laskennan perusteena käytetään liitteessä esitettyjä junakilometrimääriä sekä alijäämäärvioita. Juna katsotaan ajamattomaksi myös, jos lähtö myöhästyy lähiliikenteessä vähintään 30 minuuttia tai jos juna lähtee etuajassa tai myöhemmin kuin seuraava aikataulun mukainen lähtö.

Tilaajalla ei ole oikeutta korvauksen vähentämiseen, jos liikennöinti keskeytyy tai lähtö myöhästyy Liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä kuten sääolosuhteista tai rautatieinfrastruktuurissa olevasta viasta tai häiriöstä tai esimerkiksi jatkoyhteyksiä turvattaessa, taikka jos sen keskeytyksestä tai lähdön myöhästymisestä huolimatta voidaan katsoa olennaisilta osin täyttyneen alkuperäisen tarkoituksensa matkustajille annettuna palveluna. Mikäli juna on jäänyt ajamatta liikennöitsijästä johtuvasta syystä, vähennetään suoritteet kaksinkertaisena ja henkilökunnan puuttuessa kolminkertaisena.

Sopimuksessa tarkoitettujen saataviensa turvaamiseksi Tilaajalla on oikeus pidättää eräänntyneen liikennöintikorvauksen maksaminen joko kokonaan tai osaksi silloin, kun Liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt sopimusvelvoitteensa, ja Tilaaja on laiminlyönnistä ja pidättämishuosta Liikenteenharjoittajaa kirjallisesti huomauttanut. Pidättämisoikeus jatkuu siihen asti kunnes Liikenteenharjoittaja jälleen täyttää sopimusvelvoitteensa.

Tilaajalla on oikeus käyttää pidättämäänsä eräänntyntä liikennöintikorvausta sellaisten Liikenteenharjoittajalta olevien saataviensa kuitaamiseen, jotka ovat syntyneet tästä ostoliikenteen järjestämiseen liittyvästä sopimussuh-

teesta. Kuittaamisesta on ilmoitettava ennen sen suorittamista Liikenteenharjoittajalle.

Tilaajan on viivytyksettä toimitettava Liikenteenharjoittajalle erillinen selvitys täysimääräisestä liikennöintikorvauksesta tehdyistä vähennyksistä, pidätyksistä ja kuittauksista.

5. OSTOLIIKENTEEN VALVONTA JA SEURANTA

5.1 Valvonta ja seurantatiedot

Tilaajalla on oikeus saada Liikenteenharjoittajalta ostoliikenteestä saatavia tuloja ja sen kustannuksia koskeva laskelma ja selvitys ostoliikenteeseen kohdistuvien kustannusten kohdentamisesta.

Mikäli Tilaaja haluaa tarkastaa laskelmaa koskevia tietokannoissa olevia Liikenteenharjoittajan luottamuksellisia tietoja tapahtuu se siten, että Liikenteenharjoittaja on velvollinen esittämään tiedot kummankin osapuolen hyväksymälle KHT-tilintarkastajalle luottamuksellisesti. Valitun KHT-tilintarkastajan tehtävänä on varmistaa Liikenteenharjoittajan Tilaajalle esittämän laskelman oikeellisuus ja mikäli Liikenteenharjoittajan esittämä laskelma on KHT-tilintarkastajan tarkastuksen mukaan virheellinen, esittää oikea laskelma. Mikäli laskelma on KHT-tilintarkastajan mukaan virheellinen, maksaa kustannukset Liikenteenharjoittaja. Muussa tapauksessa Tilaaja vastaa kustannuksista.

Liikenteenharjoittaja raportoi Tilaajalle lähiliikenteen osalta joka neljäs kuukausi ostoliikenteen matkustajamääristä sekä saaduista asiakastuloista. Tiedot tulee esittää summatietona ja rataosakohtaisesti.

Liikenteenharjoittaja raportoi Tilaajalle vuorojen ajamatta jättämisestä kuukausittain. Sen tulee toimittaa ostajalla liikennöityä kuukautta seuraavan kuukauden kymmenenteen päivään mennessä kirjallinen ilmoitus siitä, että liikenne on hoidettu sopimuksen mukaisesti tai:

- 1) kirjallinen yhteenveto Liikenteenharjoittajasta johtuvista ajamattomista vuoroista
- 2) kirjallinen yhteenveto niistä vuoroista, jotka on hoidettu muilla kuin sopimuksen ehdot ja vaatimukset täyttävillä junilla tai muulla liikennevälineellä.

5.2 Tutkimukset ja matkustajatiedot

Tilaaja voi suorittaa kustannuksellaan ostoliikenteeseen ja sen palvelutasoon liittyviä tutkimuksia. Liikenteenharjoittajan henkilökunta avustaa maksutta tarvittaessa tutkimusten teossa erikseen sovittavalla tavalla.

6. SOPIMUKSEN PURKAMINEN

6.1 Tilaajan oikeus sopimuksen purkamiseen

Tilaajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos

- 1) Liikenteenharjoittaja menettää toimiluvan,
- 2) Liikenteenharjoittajaa koskeva konkurssi-, akordi-, velkajärjestely- tai yrittysaneeraushakemus on tullut vireille,
- 3) Liikenteenharjoittaja on asetettu selvitystilaan,
- 4) Liikenteenharjoittajan liikkeenjohtotehtävissä oleva henkilö on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä liikenteen harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta, jota ei ole pidettävä vähäisenä,
- 5) Liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt verojen ja lakisääteisten sosiaali- ja vakuutusmaksujen suorittamisen siten, ettei laiminlyöntiä ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä,
- 6) Liikenteenharjoittaja toistuvasti laiminlyö liikenteen hoidon tai muutoin oleellisesti rikkoo sopimusta, eikä hän, saatuaan tästä kirjallisen huomautuksen, viivytyksettä korjaa toimintaansa tai
- 7) Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetään sopimuksen purkamista.

Jos sopimus purkautuu edellä mainitun kohdan 7 perusteella, ei kummallakaan sopijapuolella ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

6.2 Liikenteenharjoittajan oikeus sopimuksen purkamiseen

Liikenteenharjoittajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos Tilaaja laiminlyö edellä kohdassa 4.2 mainitun maksuvelvollisuutensa tai muutoin olennaisesti rikkoo sopimusta eikä Tilaaja korjaa toimintaansa viivytyksettä saatuaan siitä Liikenteenharjoittajalta kirjallisen huomautuksen.

Liikenteenharjoittajalla on oikeus saada tilaajalta korvaus sopimuksen ennen aikaisesta purkamisesta johtuvista välittömistä ja suorista vahingoista.

7. OLOSUHTEIDEN MUUTOS

7.1 Olosuhteiden olennainen muuttuminen

Jos sopimuksen soveltaminen estyy tai vaikeutuu kohtuuttomasti olosuhteiden olennaisen muuttumisen vuoksi tai sen johdosta, että se johtaisi jomankumman Sopijapuolen kannalta ennakoimattomiin taloudellisiin tai muihin seuraamuksiin, joita ei sopimusta tehtäessä ilmeisesti edellytetty ja jotka

ovat osapuolen kannalta kohtuuttomia, on sen osapuolen, joka haluaa vedota johonkin edellä mainituista seikoista, kirjallisesti ilmoitettava toiselle Sopijapuolelle haluavansa käynnistää neuvottelut sopimuksen muuttamiseksi. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys edellä tarkoitetuista olosuhteiden muutoksesta tai ennakoimattomista seuraamuksista.

Neuvotteluihin tulee ryhtyä viivytyksettä ilmoituksen tapahduttua. Neuvotteluissa tulee pyrkiä sopimaan niistä toimenpiteistä tai mahdollisista muutoksista sopimukseen, joilla sopimussuhdetta olisi mahdollista jatkaa sopimuskauden loppuun.

7.2 Olosuhteiden muutokseen liittyvä sopimuksen purkaminen

Jollei kohdassa 7.1 tarkoitetuissa neuvotteluissa päästä yksimielisyyteen sopimussuhteen jatkamisen edellytyksistä kahdessa viikossa, kummallakin Sopijapuolella on oikeus kirjallisesti ilmoittaa neuvotteluiden päättämisestä ja purkaa sopimus. Sopijapuolen tulee ryhtyä toimenpiteisiin sopimuksen purkamiseksi viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa neuvottelujen päättämisestä. Muussa tapauksessa purkamiseen oikeutetun Sopijapuolen katsotaan menettäneen oikeutensa sopimuksen purkamiseen tällä perusteella. Sopimus purkautuu kuukauden kuluttua siitä, kun tätä koskeva purkuilmoitus on annettu tiedoksi toiselle Sopijapuolelle.

Jos sopimus purkautuu sellaisen olosuhdemuutoksen johdosta, jonka ei voida katsoa johtuvan Sopijapuolista, kummallakaan Sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen toisiltaan.

Sopijapuolilla ei kuitenkaan ole oikeutta sopimuksen purkamiseen, jos sopimuksen noudattamatta jättäminen johtuu sodasta, liikekannallepanosta, poikkeuksellisista luonnonvoimista tai muusta vaikutuksiltaan niihin verrattavasta Sopijapuolesta riippumattomasta ylivoimaisesta esteestä.

8. SALASSAPITO

Tilaaajan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Liikenteenharjoittajan velvollisuutena on merkitä tilaajalle toimitettaviin asiakirjoihin selvästi ne kohdat, joihin liikenteenharjoittajan käsityksen mukaan on sovellettava edellä mainitun lain 24 §:n 1 momentin 20-kohdan salassapitosäännöstä.

9. SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN JA ERIMIELISYYDET

9.1 Sopimuksen siirtäminen

Kummallakaan Sopijapuolella ei ole oikeutta siirtää sopimusta kolmannelle ilman toisen Sopijapuolen kirjallista suostumusta.

SOPIMUSLIITTEET

- LIITE 1 Lähiliikenteen ostosopimuksen kohteena oleva liikenne
1.1.2009 - 31.12.2009
- LIITE 2 Liikennöintikorvauksen määräytyminen
- LIITE 3 Kuvaus YTV-alueen joukkoliikenteen lippulajituksesta

9.2 Erimielisyydet

Tästä sopimuksesta syntyvistä erimielisyyksistä Sopijapuolten on jommankumman Sopijapuolen pyynnöstä viipymättä neuvoteltava keskenään ja pyrittävä ratkaisuun. Erimielisyydet, joista Sopijapuolet eivät pääse sopimukseen, ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

10. SOPIMUSKAPPALEET

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin Sopijapuolelle.

11. VOIMASSAOLO

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2009 ja se on voimassa 31.12.2009 asti edellyttäen, että eduskunta on myöntänyt asianomaiselle talousarvion momentille tarvittavan määrärahan.

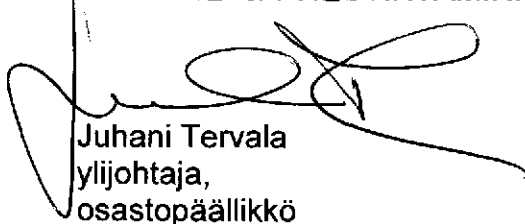
Jos eduskunnan myöntämä määräraha ei riitä sopimuksen mukaisen liikenteen ostamiseen, Sopimuspuolten on viipymättä neuvoteltava keskenään asian ratkaisemiseksi.

Jos neuvotteluissa ei päästä ratkaisuun kummallakin Sopimuspuolella on oikeus purkaa sopimus lakkaamaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun toinen Sopijapuoli on saanut tiedon purkamisesta.

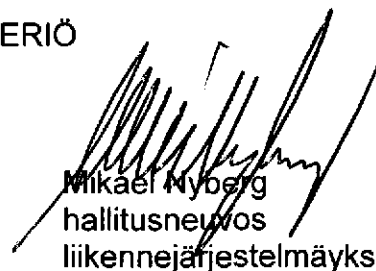
12. ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2008

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ



Juhani Tervala
ylijohtaja,
osastopäällikkö

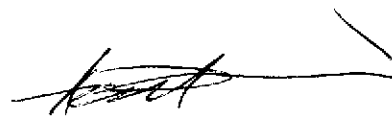


Mikael Nyberg
hallitusneuvos
liikennejärjestelmäyksikön päällikkö

VR OSAKEYHTIÖ



Tapio Simos
toimitusjohtaja



pp. Antti Jaatinen
henkilöliikennejohtaja

Liite 1.**Lähiliikenteen ostosopimuksen kohteena oleva liikenne 1.1.2009 - 31.12.2009**

- Ao. liikenteen määrät perustuvat junamäärien osalta syksyn 2008 tilanteeseen ja junakilometrien osalta syksyn 2008 laajentamiseen vuositasolle.
- Osa oston piiriin kuuluvien junalinjojen kustannuksista kuuluu YTV-oston piiriin. Tämä osuus on poistettu LIPTU-kertoimin.

1) Rataosa Helsinki-Karjaa

- sisältää seuraavat junalinjat:
 - S-juna (pysähtyy Helsinki, Pasila, Huopalahti, Leppävaara, Kilo, Kera, Kauniainen, Koivuhovi, Tuomarila, Espoo, Kauklahti, Masala ja Kirkkonummi)
 - U-juna (pysähtyy Helsinki, Pasila, Huopalahti, Leppävaara, Kilo, Kera, Kauniainen, Koivuhovi, Tuomarila, Espoo, Kauklahti, Mankki, Luoma, Masala, Jorvas, Tolsa ja Kirkkonummi)
 - Y-juna (Helsinki, Pasila, Leppävaara, Masala, Kirkkonummi, Siuntio, Inkoo ja Karjaa)
 - L-juna (pysähtyy kaikki asemat välillä Helsinki-Kirkkonummi)

Junamäärät linjoittain:

Linja	Junamäärä Arkipäivä	Lauantai	Sunnuntai
S (Kirkkonummi)	28	31	25
U (Kirkkonummi)	40	31	25
Y (Karjaa)	12	7	5
L Kirkkonummi	11	15	22, joista yksi Karjaalta
Yhteensä Helsinki-Kirkkonummi-Karjaa	91, joista 12 välillä Kirkkonummi-Karjaa	84, joista 7 välillä Kirkkonummi-Karjaa	77, joista 6 välillä Kirkkonummi-Karjaa

Rataosan Helsinki-Kirkkonummi-Karjaa junakilometrit yhteensä

- 1.1.2009 - 31.12.2009 870 830 jkm

2) Rataosa Helsinki-Lahti

- sisältää seuraavat junalinjat:
 - Z-juna (pysähtyy Helsinki, Pasila, Tikkurila, Kerava, Haarajoki, Mäntsälä ja Lahti)
 - Tunnukseton lähijuna (pysähtyy Helsinki, Pasila, Tikkurila, Haarajoki, Mäntsälä ja Lahti)

Junamäärät linjoittain:

Linja	Junamäärä Arkipäivä	Lauantai	Sunnuntai
Z	36	36	35
Tunnukseton	1	0	0
Yhteensä Helsinki- Lahti	37	36	35

Rataosan Helsinki-Lahti junakilometrit yhteensä
1.1.2009 - 31.12.2009 1 390 686 jkm

Alijäämäarviot

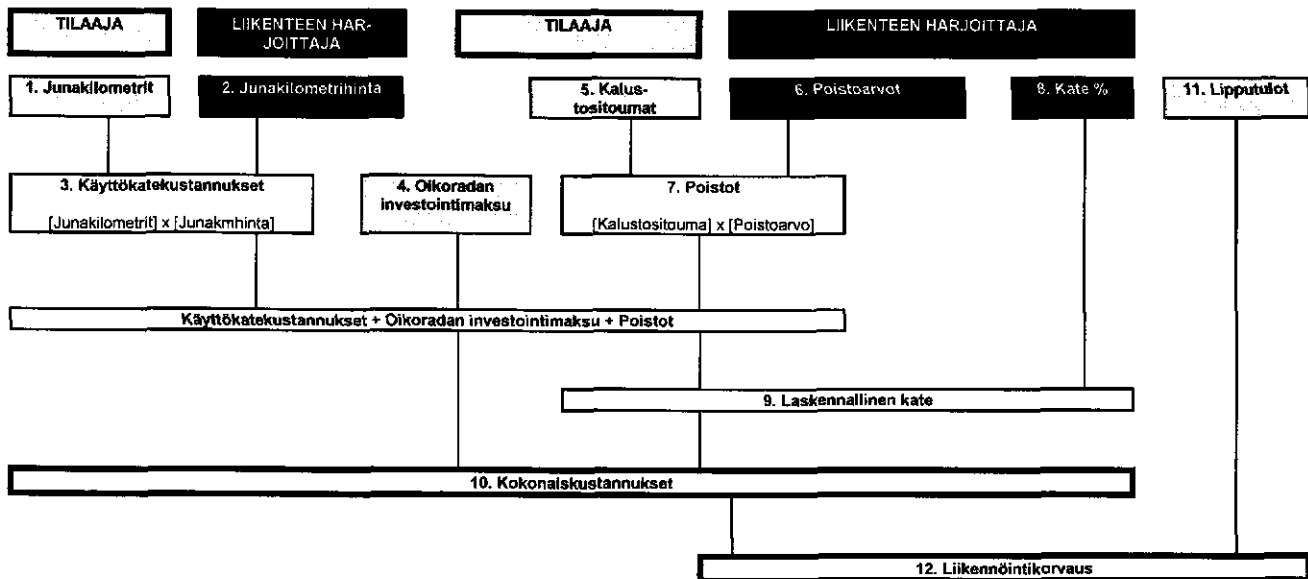
Rataosa	1.1. - 31.12.2009
Helsinki – Kirkkonummi – Karjaa	- 4,365 milj. euroa
Helsinki – Lahti	- 7,662 milj. euroa
YHTEENSÄ	- 12,027 milj. euroa

Liite 2.

Liikennöintikorvauksen määräytyminen

Tässä asiakirjassa on kuvattu liikenteen harjoittajalle maksettavan liikennöintikorvauksen määräytyminen. Tilaajan palvelutilaus sisältää palvelutason, jonka toteutus sitoo kalustoa ja sisältää ajettavia junakilometrejä. Liikenteen hoidon kustannukset on kohdistettu junakilometrihintaan ja kaluston poistoarvoihin. Lisäksi liikenteen harjoittajalla on liiketoiminnalleen katevaatimus. Oikoradan investointimaksu on erillinen kustannus.

Kaavio 1.



1. Junakilometrit [LÄHTÖTIETO]

Tilaaja ja liikenteen harjoittaja sopivat sopimuksen kohteena olevasta tarjonnasta, joka sisältää sovittu määrän junakilometrejä.

Taulukko 1.

	Junakm arkena	Arki- päivien lkm	Junakm/ kaikki arkipäivät	Junakm lauantaina	Lauantai- päivien lkm	Junakm/ kaikki la-päivät	Junakm pyhinä	Pyhä- päivien lkm	Junakm/ kaikki pyhäpäivät	Junakm koko vuosi
Rantarata										
S	1 125	254	285 674	1 225	49	60 030	969	62	60 066	405 769
U	1 607	254	408 127	1 225	49	60 030	969	62	60 066	528 223
Y	482	254	122 428	277	49	13 553	194	62	12 016	147 997
L	442	254	112 243	593	49	29 047	853	62	52 861	194 151
Rantarata yhteen- sä	3 655	254	928 472	3 320	49	162 660	2 984	62	185 008	1 276 140
Oikorata					49	49		62	62	
Z	3 762	254	955 548	3 658	49	179 218	3 553	62	220 286	1 355 052
Tunnukseton	105	254	26 543	0	49	0	0	62	0	26 543
Oikorata yhteensä	3 867	254	982 091	3 658	49	179 218	3 553	62	220 286	1 381 595
Kaikki yhteensä	7 522	254	1 910 563	6 977	49	341 878	6 537	62	405 294	2 657 735

Tyhjävaunujunien junakilometrit on sisällytetty lähijunalinjoille junakilometrien suhteessa.

Kaikista taulukon 1 lähijunien junakilometreistä VR Osakeyhtiön ja LVM:n väliselle lähiliikenteen ostosopimukselle kohdistetaan junakilometrejä seuraavin prosentein:

Taulukko 2.

	LVM-osuus
S	50,40 %
U	52,90 %
Y	94,00 %
L	28,10 %
Z	97,00 %
Tunnukseton, oikorata	100,00 %

2. Junakilometrihinta [LÄHTÖTIETO]

Lähtötieto, jonka yksikkö on €/km. Se sisältää muuttuvat ja kiinteät operoinnin kustannukset, jotka aiheutuvat kuljettaja-, kunnossapito-, energia-, konduktööri-, ratamaksu-, lipunmyynti- ja yleiskustannuksista. Myös tarkastusmaksutoiminnasta aiheutuvat kustannukset on sisällytetty yleiskustannuksiin.

3. Käyttökatekustannukset [LASKENTAPERIAATE]

[Rantaradan junakilometrit] x [Rantaradan junakilometrihintä] = [Rantaradan käyttökatekustannukset]

[Oikoradan junakilometrit] x [Oikoradan junakilometrihintä] = [Oikoradan käyttökatekustannukset]

4. Oikoradan investointimaksu [LÄHTÖTIETO]

Oikoradan investointimaksu on ulkoinen kustannus, joka aiheutuu Oikorataa käyttävältä liikenteeltä perittävästä bruttotonnikilometrimäärään sidotusta maksusta.

5. Kalustositoumat [LÄHTÖTIETO]

Tilaaaja ja liikenteen harjoittaja sopivat sopimuksen kohteena olevasta tarjonnasta, joka sisältää sovitun kalustositouman.

Taulukko 3.

Liikenteeseen ja kunnossapitoon sitoutunut junayksikkömäärä vuonna 2009				
	Sm1/2	Sm4	Eil	Eilf
Rantarata	9,77	0,00	0,00	0,00
Oikorata	0,00	3,38	6,98	1,16
Yhteensä	9,77	3,38	6,98	1,16

Kalustositoumat eivät ole kokonaislukuja, koska kalustokierrot on yhdistetty YTV:n tilaaman liikenteen kalustokiertoihin.

6. Junayksiköiden poistoarvot [LÄHTÖTIETO]

Junayksikön poistoarvo sisältää kaluston pääomakustannukset.

7. Poistot [LASKENTAPERIAATE]

[Rantaradan kalustositouma x junayksikön poistoarvo] = [Rantaradan poistot]

[Oikoradan kalustositouma x junayksikön poistoarvo] = [Oikoradan poistot]

8. Katevaatimus [LÄHTÖTIETO]

Liikenteen harjoittajan katevaatimus on 5,1 prosenttia.

9. Laskennallinen kate [LASKENTAPERIAATE]

[Käyttökatekustannukset + Oikoradan investointimaksu + Poistot] x [Kateprosentti] = [Laskennallinen kate]

10. Kokonaiskustannus [LASKENTAPERIAATE]

[Käyttökatekustannukset + Oikoradan investointimaksu + Poistot] + [Laskennallinen kate 5,1%] = [Kokonaiskustannus]

11. Lipputulot [LÄHTÖTIETO]**12. Liikennöintikorvaus [LASKENTAPERIAATE]**

[Kokonaiskustannus]-[Lipputulot]=[Ali-/ylijäämä]

Korvauskatto: Tilaaja korvaa Liikenteen harjoittajalle alijäämän 10,9 miljoonaan euroon saakka (sis. alv. 8 %). On mahdollista, etteivät lipputulot ja liikennöintikorvaus kata kokonaiskustannuksia. Tämä on Liikenteen harjoittajan riski.

Liite 3.

Kuvaus YTV-alueen joukkoliikenteen lippulajitutkimuksesta

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan (YTV) teettämän lippulajitutkimuksen perusteella jokaiselle junalinjalle on määritetty YTV-osuus (LIPTU-prosentit). Tutkimuksen perustana ovat asemilla tehtävät matkustajalaskennat sekä junittain kyselemällä selvitettävät matkustajien käyttämät lippulajit. Tutkimuksessa selvitettävät lippulajit ovat:

- 1) YTV:n seutuliput,
- 2) YTV-alueen kuntien sisäiset liput,
- 3) VR-vyöhykealueen liput,
- 4) VR-kaukoliikenteen liput ja
- 5) VR vapaaliput.

Näiden kenttätutkimusten antamien tietojen pohjalta on laskettu linjakohtaiset YTV-matkustajien osuudet. Tutkimus uusitaan pääasiassa suurimpien liikennetietojen jälkeen. Tämän hetkiset LIPTU-prosentit (YTV-osuudet) linjoittain ovat seuraavat:

L-linja	71,90 %
S-linja	49,60 %
U-linja	47,10 %
Y-linja	0 %
Tunnuksettomat junat	0 %

LVM:n ja VR:n kesken on sovittu, että Y-linjalla käytetään YTV-osuutena 6 % ja uudella Z-linjalla 3 %. Arviot perustuvat Y-linjan osalta H- ja R-linjojen osuuksiin ja Z-linjan osalta lisäksi siihen, että se lisää tarjontaa, muttei juurikaan matkustajamääriä YTV-alueella.